

راهنمای تدوین پایان نامه
دکترای عمومی داروسازی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
دانشکده داروسازی

بهمن ماه ۱۳۸۱

ویرایش اول: آذر ماه ۱۳۸۲

ویرایش دوم: خرداد ماه ۱۳۸۶

ویرایش سوم: دی ماه ۱۳۹۲

دفتر مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

پیشگفتار

از آنجا که یکی از واحدهای درسی دانشجویان، پایان نامه است که دانشجویان علاوه بر آشنا شدن با انجام فعالیت های تحقیقاتی، با نحوه نگارش نیز آشنا می شوند، ارائه یک راهنما جهت تدوین و نگارش پایان نامه به منظور یکسان نمودن ساختار کلیه پایان نامه ها، ضروری است. در ادامه مطالبی ذکر می گردد که لازم است هنگام تنظیم پایان نامه رعایت شوند.

دفتر مطالعات و توسعه آموزش

دانشکده داروسازی کرمان- آذر ماه ۹۲

فهرست مطالب

۱- اصول مقدماتی	۱
۲- طرح کلی پایان نامه	۳
۲-۱- جلد پایان نامه	۴
۲-۲- صفحه عنوان داخلی	۶
۲-۳- خلاصه پایان نامه	۶
۲-۴- مطالب پایان نامه	۷
۲-۵- پیوست ها	۷
۳- طرز نوشتن فصل مقدمه	۸
۴- طرز نوشتن فصل مواد، دستگاه ها و روش ها	۸
۵- طرز نوشتن فصل نتایج	۱۰
۵-۱- جداول	۱۰
۵-۲- نمودارها	۱۱
۵-۳- شکل ها	۱۲
۶- طرز نوشتن فصل بحث و نتیجه گیری	۱۳
۷- طرز نوشتن منابع	۱۳
۷-۱- رفرانس نویسی کتابها	۱۵

-
- ۱۵-۱-۱-۷- نام نویسنده.....
- ۱۶-۱-۲-۷- عنوان کتاب.....
- ۱۶-۱-۳-۷- شماره ویرایش کتاب.....
- ۱۷-۱-۴-۷- مترجم کتاب.....
- ۱۷-۱-۵-۷- ناشر و محل انتشار کتاب.....
- ۱۸-۲-۷- رفرنس نویسی مجلات.....
- ۱۹-۳-۷- رفرنس نویسی تزه‌های دانشگاهی.....
- ۱۹-۴-۷- رفرنس نویسی Patent (حق انحصار).....
- ۲۲-۸- صفحه گواهی هیات داوران.....
- ۲۲-۹- پایان نامه انگلیسی.....
- ۲۲-۹-۱- مطالب پایان نامه.....
- ۲۳-۱۰- پیوست ها.....

۱- اصول مقدماتی

- ۱- کاغذ مورد استفاده در پایان نامه باید در قطعه A4 (حدوداً ۲۱/۵ × ۲۸ سانتی متر) باشد.
- ۲- در فاصله ۳ سانتی متری از لبه بالائی کاغذ خط نشان کشیده شود.
- ۳- فاصله قسمت تایپ شده تا لبه ها از طرف شیرازه کاغذ (سمت راست) ۳/۵ سانتی متر و از خط نشان بالا ۱ سانتی متر و از سمت چپ و پائین ۲/۵ سانتی متر باشد.
- ۴- در هر صفحه بین ۱۹ تا ۲۲ سطر تایپ شود.
- ۵- اندازه قلم متن فارسی (font size) ۱۴ انتخاب شود. در مورد عناوین (تیترا) از قلم لوتوس پررنگ (بولد) با اندازه ۱۸ به عنوان بزرگترین و ۱۴ پررنگ (بولد) به عنوان کوچکترین تیترا و در مورد پاروئی از اندازه قلم ۱۰ استفاده شود. در مورد کلمات انگلیسی موجود در متن قلم ۱۲ باشد. نوع قلم بکار برده شده برای متن فارسی، لوتوس و برای متن انگلیسی، Times New Roman باشد. فاصله بین خطوط باید ۱/۵ باشد (به جدول راهنمای استفاده از قلم ها که در قسمت پیوست ها صفحات ۳۲ و ۳۳ آورده شده است، مراجعه نمایید).
- ۶- صفحه بندی پایان نامه از اولین صفحه مقدمه شروع گردد. قسمتهای اول پایان نامه که از خلاصه پایان نامه شروع می شود با حروف رومی شماره گذاری گردد. (صفحاتی که صرفاً مشخص کننده فصل پایان نامه است نیز دارای شماره می باشند، اما ذکر نمی شود). نام فصل در بالای سمت راست خط نشان و شماره صفحات در بالای سمت چپ خط نشان نوشته شود.
- ۷- شماره پایان نامه روز قبل از دفاع از کتابخانه اخذ شود به طوری که در جلسه دفاع شماره پایان نامه در صفحات مربوطه تایپ شده باشد.

۸- طریقه نوشتن نام علمی گیاهان، میکروب ها، قارچ ها و حیوانات که در واقع یک اسم دو نامی می باشد، بدین صورت است:

- نام علمی (جنس و گونه) حتماً باید به فرم ایتالیک (کج) نوشته شود، مثال:

Ducrosia anethifolia (DC.) Boiss.

Amygdalus communis L. var. *amara* L.

Aspergillus niger

Escherichia coli

- در مورد نام علمی گیاهان نام جنس، نام گونه و نام وارسته، زیرگونه و فرم باید ایتالیک نوشته شود ولی نام نامگذارنده (مثلاً Boiss. (DC.)) و علامت مشخصه وارسته و زیر گونه و غیره (مثلاً var. و subsp.) نباید ایتالیک نوشته شود.

- در صورتی که در ابتدا یک متن نام علمی کامل یک گیاه یا میکروب و غیره آمد می توان در بقیه جاها نام آن را به صورت اختصار به کار برد یعنی حرف اول نام جنس (حرف اول نام جنس همیشه بزرگ و نام گونه همیشه کوچک است) به صورت بزرگ و بلافاصله یک نقطه بعد یک فاصله و نام کامل گونه به صورت ایتالیک نوشته می شود (مثال *E. coli* و *D. anethifolia*).

۹- اعداد به کار رفته در متن و جداول باید با زبان به کار رفته مطابقت داشته باشد، مثلاً "صفحه ۲۱" یا "page 21".

۱۰- تحویل کپی منابع به کار رفته در پایان نامه به استاد راهنما قبل از ارسال پایان نامه برای داوران ضروری است لذا از ذکر منابعی که دسترسی به آنها ممکن نیست اکیداً پرهیز شود.

- ۱۱- پایان نامه به دو صورت چاپی و الکترونیکی (PDF و Word) تدوین گردد. فرم الکترونیکی باید کاملاً مطابق فرم چاپی باشد (عکس جلد صحافی شده نیز در ابتدای آن قرار گیرد).
- ۱۲- در فرم چاپی، از یک روی کاغذ برای پرینت استفاده شود.

۲- طرح کلی پایان نامه

به طور کلی پایان نامه شامل قسمتهای زیر می باشد:

- ۱- جلد پایان نامه
- ۲- یک صفحه سفید
- ۳- بسم ا... الرحمن الرحیم (در وسط صفحه)
- ۴- صفحه عنوان فارسی و انگلیسی
- ۵- اظهارنامه و حق انتشار (Copyright and declaration): مطابق الگوی ارائه شده در صفحه ۲۶.
- ۶- اهداء پایان نامه (Dedication) : اختیاری
- ۷- تشکرات (Acknowledgements) : اختیاری
- ۸- خلاصه فارسی و انگلیسی (Abstract)
- ۹- فهرست: به ترتیب شامل فهرست مطالب، شکل ها و جدول ها (مطابق الگو در صفحات ۲۷ و ۲۸)
- ۱۰- مخفف ها یا کوتاه نوشت ها (Abbreviations)
- ۱۱- مطالب پایان نامه

۱۲- پیوست ها (Appendix): در صورت وجود

۱۳- گواهی هیئت داوران (این صفحه را روز قبل از دفاع از دبیرخانه دانشکده تحویل بگیرید)

۱۴- یک صفحه سفید

موارد فوق به ترتیبی که ذکر شده است در پایان نامه آورده شود.

۲-۱- جلد پایان نامه

جلد پایان نامه باید به رنگ مشکی (ساده) باشد و مندرجات آن با حروف زرکوب بر روی آن درج

شده باشد. اندازه پایان نامه برابر با کاغذ استاندارد A4 در نظر گرفته شده و اندازه جلد متناسب با

قطع پایان نامه باشد.

مندرجات جلد پایان نامه باید حاوی مطالب و عناوین زیر باشند:

۱- آرم دانشگاه علوم پزشکی کرمان که در محل وسط به فاصله ۲ سانتی متر از لبه بالائی جلد باشد.

۲- نام دانشگاه در زیر آرم و به فاصله ۱ سانتی متر و قلم یاقوت سیاه شماره ۱۶ نوشته شود.

۳- نام دانشکده در زیر نام دانشگاه و به فاصله ۱ سانتی متر و با قلم یاقوت سیاه شماره ۱۸ نوشته

شود.

۴- ذکر جمله "پایان نامه دکترای عمومی داروسازی" به فاصله ۲ سانتی متر از نام دانشکده و با قلم

یاقوت سیاه شماره ۱۶ نوشته شود.

۵- ذکر کلمه عنوان به فاصله ۴ سانتی متر از "پایان نامه دکترای عمومی داروسازی" و با قلم یاقوت

سیاه شماره ۱۶ نوشته شود.

- ۶- عنوان پایان نامه با فاصله ۱ سانتی متر از کلمه عنوان و با قلم یاقوت سیاه شماره ۱۶ نوشته شود.
- ۷- کلمه "توسط" به فاصله ۲ سانتی متر از عنوان پایان نامه و با قلم یاقوت سیاه شماره ۱۶ نوشته شود.
- ۸- ذکر نام "دانشجو" به فاصله ۱ سانتی متر از کلمه "توسط" و با قلم یاقوت سیاه شماره ۱۸ نوشته شود.
- ۹- ذکر عبارت "استاد یا استادان راهنما" به فاصله ۲ سانتی متر از نام دانشجو و با قلم یاقوت سیاه شماره ۱۶ نوشته شود.
- ۱۰- ذکر نام استاد و یا استادان راهنما به فاصله ۱ سانتی متر از عبارت "استاد یا استادان راهنما" و با قلم یاقوت سیاه شماره ۱۶ نوشته شود.
- ۱۱- ذکر عبارت "استاد یا استادان مشاور" به فاصله ۲ سانتی متر از نام دانشجو و با قلم یاقوت سیاه شماره ۱۶ نوشته شود.
- ۱۲- ذکر نام استاد و یا استادان مشاور به فاصله ۱ سانتی متر از عبارت "استاد یا استادان مشاور" و با قلم یاقوت سیاه شماره ۱۶ نوشته شود.
- ۱۳- ذکر ماه و سال دفاع از پایان نامه به فاصله ۳/۵ سانتیمتر از سمت راست و ۲/۵ سانتی متر از لبه پائین جلد با قلم یاقوت سیاه ۱۶ نوشته شود.
- ۱۴- شماره پایان نامه در فاصله ۲/۵ سانتی متر از لبه سمت چپ و ۲/۵ سانتی متر از پائین جلد با قلم یاقوت سیاه ۱۶ نوشته شود.
- ۱۵- کلیه موارد در مرکز صفحه تایپ گردند.
- ۱۶- موارد فوق کاملاً مطابق با الگوی ارائه شده در صفحه ۲۴ باشند.

۱۷- نام و نام خانوادگی دانشجو، بخشی از عنوان پایان نامه و شماره پایان نامه (به همین ترتیب) با قلم یاقوت سیاه ۲۰ روی عطف جلد پایان نامه نوشته شود.

۲-۲- صفحه عنوان داخلی

مطابق آنچه بر روی جلد درج شده است.

۲-۳- خلاصه پایان نامه

خلاصه پایان نامه باید به دو صورت فارسی و انگلیسی که با یکدیگر مطابقت داشته باشند تهیه و دارای عنوان باشد. هر دو خلاصه پایان نامه دقیقاً بر اساس فرمت خلاصه مقالات مجله دانشگاه علوم پزشکی کرمان نوشته شود. خلاصه پایان نامه حداکثر در دو صفحه تهیه گردد و نکات زیر مورد توجه قرار گیرند.

۱- مشخص نمودن اهمیت مسئله ای که تحقیق در مورد آن انجام گرفته و هدف از انجام پایان نامه (این امر می تواند با دادن اطلاعات مختصری راجع به موضوع تحقیق و سپس ذکر انگیزه اصلی از انجام کار انجام گیرد).

۲- ذکر مختصری در مورد روشهای بکار رفته، یافته های مهم، بحث مختصری راجع به نتایج و سرانجام ارائه نتیجه گیری نهایی. هر کدام از مباحث فوق ترجیحاً در یک پاراگراف جداگانه آورده شود.

۳- نیازی به ذکر منبع (reference) نمی باشد.

۴- نوشتن حداقل ۳ کلمه کلیدی به فارسی و انگلیسی به ترتیب در خلاصه فارسی و خلاصه انگلیسی که اصول و خطوط کلی مطالب نظری و عملی پایان نامه را بیان نماید و بتواند کمکی در پیگیری موضوع منابع مختلف باشد. این کلمات در انتهای خلاصه فارسی به صورت کلمات کلیدی و در انتهای خلاصه انگلیسی به شکل Keywords نوشته می شود.

۲-۴- مطالب پایان نامه

مطالب پایان نامه در بخشهای مختلف شامل ۱- مقدمه ۲- مواد، دستگاه ها و روش ها ۳- نتایج ۴- بحث و نتیجه گیری و ۵- منابع تنظیم گردد.

شماره و عنوان هر فصل در وسط صفحه بدون کادر با قلم لوتوس ۶۲ بولد، تایپ شود (توجه: شماره ی فصل با حروف نوشته شود، مثلاً: "فصل اول: مقدمه". پس از "فصل اول: هم با زدن کلید اینتر، "مقدمه" در خط بعد نوشته شود.)

توجه: در تدوین و تایپ صفحات پایان نامه از هیچگونه کادر تزئینی استفاده نگردد.

۲-۵- پیوست ها

مطالب مورد نیاز که حجم زیاد داشته باشد ولی بودن آنها ضروری باشد (همانند جداولی که نمودار آنها در متن آمده است) در قسمت پیوست ها آورده شود.

۳- طرز نوشتن فصل مقدمه

فصل مقدمه شامل تعریف مسئله، ذکر اهمیت و اعتبار آن، شرح تاریخچه ای در مورد موضوع، گردآوری مطالب تحقیقی از منابع جدید و معتبر که در ارتباط مستقیم با موضوع پایان نامه می باشد، است. در ابتدای فصل مقدمه در سرفصل ۱-۱- پیشگفتار و هدف ذکر گردد که در انتهای آن به وضوح هدف و انگیزه در متن گنجاده شود. بطور کلی سیر ارائه مطالب در مقدمه بایستی به گونه ای باشد که خواننده را به طرف اهمیت و دلایل انتخاب موضوع پایان نامه رهنمون گردد. در این قسمت باید مواردی را که در این تحقیق سعی در جوابگویی به آنها شده به روشنی مطرح گردند.

از ذکر مطالب کلاسیک موجود در کتب و تکرار مطالب پایان نامه های قبلی باید جداً خودداری شود. تعداد صفحات فصل مقدمه نباید حداکثر از یک سوم صفحات کل پایان نامه بیشتر باشد.

۴- طرز نوشتن فصل مواد، دستگاه ها و روش ها

در این قسمت به نکات زیر توجه گردد:

۱- نام مواد اصلی و مهم مصرف شده (و در صورت لزوم درجه خلوص) همراه با نام کمپانی سازنده به صورت یک جدول قید گردد. در مورد نام شیمیایی و اسامی خلاصه شده آنها باید از روش بین المللی پیشنهاد شده توسط IUPAC و IUB استفاده گردد. برای این منظور می توان از جداول مندرج در فرانس زیر استفاده نمود:

- ۲- نام دستگاه ها و مدل آنها و کشور سازنده به صورت یک جدول ذکر گردد. وسایل مهم مورد استفاده نیز به صورت لیست وار آورده شود.
- ۳- قسمت روش های مورد استفاده طوری تدوین گردد که توسط محققین دیگر قابل تکرار باشد و رفرانس مربوطه نیز داده شود. در مواردی که انجام دهنده پایان نامه تغییراتی در روش ها داده باشد اینگونه تغییرات به طور کامل ذکر گردد و اگر روشی برای اولین بار ارائه می گردد به تفصیل بیان شود.
- ۴- در صورتی که در استفاده از مواد و کاربرد تکنیکهای ذکر شده احتمال خطرات شیمیایی یا بیولوژیکی وجود داشته باشد باید پیش آگهی لازم داده شود.
- ۵- در انتهای این فصل تست های آماری مورد استفاده برای آنالیز آماری هر یک از داده ها بطور واضح ذکر شود.
- ۶- در این فصل نیاز به توضیح دادن دلایل انتخاب روشهای آزمایش و یا ذکر محاسن و معایب آنها نمی باشد. در صورت لزوم با توجه به موضوع پایان نامه چنین مواردی را می توان در فصل مقدمه و یا بحث و نتیجه گیری ذکر کرد.
- ۷- در نوشتن روش ها بهتر است از جملات مجهول (به فرم گذشته) استفاده شود در صورتی که جمله معلوم بکار برده می شود نیز فرم گذشته بکار رود. الگوی نوشتاری در این قسمت با الگوی نوشتاری دستور کار آزمایشگاه متفاوت می باشد. این نکته در قسمت نتایج نیز حتی المقدور رعایت گردد.

۵- طرز نوشتن فصل نتایج

در این بخش ابتدا شرایط ویژه بکار رفته در روش ها را ذکر نموده، سپس نتایج به دست آمده را توضیح داده، به شماره جدول، نمودار، هیستوگرام، عکس و غیره اشاره نمود بطوری که خواننده به راحتی بتواند مطالب را دنبال کند. لازم است نتایج به دست آمده به روشنی ارائه گردد مثلاً بیان نتایج بدین صورت که گفته شود "آزمایش X انجام گرفت و نتایج آن در جدول Y و یا نمودار Z آمده است" کافی نمی باشد. در این بخش خصوصاً باید نسبت به نتیجه گیری آماری و مشخص نمودن اهمیت این نتایج در روی جداول، نمودارها و غیره توجه کافی مبذول گردد.

از به کار بردن توام جداول و نمودارها و ... که یک مطلب را بیان می کنند خودداری شود در صورتی که ارائه توام جداول و نمودارها بتواند اطلاعات اضافه تری بدهد می توان در بخش ضمیمه آنها را ارائه نمود. در ارائه نتایج به صورت جدول و نمودار یا هیستوگرام در صورت لزوم معیارهای آماری (از قبیل اینکه آیا نتیجه ارائه شده حاصل یک و یا میانگین چند بار آزمایش می باشد، انحراف معیار و غیره) نیز ذکر گردد.

۵-۱- جداول

هر جدول دارای عنوانی است که دقیقاً بتواند گویای مطالبی که در داخل جدول ذکر شده، باشد این عنوان بالای جدول و با خط لوتوس ۱۴ بولد (در پایان نامه انگلیسی: Times new roman 12 bold)، نوشته شود.

اعداد، واحدها و نوشته های جداول طوری تهیه و نوشته شود که خواننده بدون مراجعه به متن پایان نامه از آن نتیجه گیری نماید. قلم نوشته ها، لوتوس ۱۲ (Times new roman 10) باشد. در صورتیکه نیاز به توضیحات بیشتر باشد، می توان با انتخاب یک پانویس مناسب برای جدول این کار را انجام داد. پانویس ها را می توان برای توضیح علائم اختصاری، شرایط مطالعه، ذکر سنجشهای آماری و غیره که اطلاعات موجود را روشن تر کند، بکار برد. قلم به کار رفته در پانویس، لوتوس ۱۰ (Times new roman 8) باشد.

جدول پس از ذکر نتایج در اولین محل مناسب آورده شود. شماره جدول اول خط و قبل از عنوان و به فاصله ۱ سانتی متر در بالای جدول نوشته شود همچنین پانویس جدول ۱ سانتی متر با جدول فاصله داشته باشد (به جدول ارائه شده در صفحه ۲۹ مراجعه شود). حتی المقدور در مورد جداول الگوی یکسان انتخاب شود. این نکته بخصوص در مورد جداولی که اطلاعات مشابهی را ارائه می دهند حائز اهمیت است. زمانی که نکات مندرج در جدولی را می توان با چند جمله در متن ارائه نمود، نیازی به جدول نمی باشد و در مواردی که اطلاعات مورد نظر را می توان توسط جدول بهتر از متن ارائه کرد، از جدول استفاده شود.

۵-۲- نمودارها

در ترسیم نمودارها نکات زیر در نظر گرفته شود:

۱- خطوط نمودارها طوری ترسیم گردد که کاملاً مشخص باشد و خطوط محورها کمی پهن تر و یا تیره تر از خطوط نمودار باشد و شاخص های آماری از قبیل انحراف معیار یا درصد قبولی بر روی نمودار مشخص گردد.

۲- چنانچه چندین منحنی در یک نمودار باشد هر منحنی با علامت خاص مشخص گردد و کلیه این علائم در محل مناسبی (روی نمودار یا در پانویس) توضیح داده شود.

۳- عنوان نمودار به فاصله ۱ سانتیمتر در پایین آن بطور کامل نوشته شود و شماره نمودار اول خط و قبل از عنوان ذکر گردد (به نمودارهای صفحات ۳۰ و ۳۱ مراجعه شود).

۴- هر نمودار حاوی یک پانویس باشد که بتوان با توضیحات ارائه شده در پانویس بدون مراجعه به متن اطلاعات لازم را از آن نمودار بدست آورد. نوع قلم بکار رفته در پانویس باید مشابه با قلم استفاده شده در متن باشد.

۵- شماره گذاری جداول، نمودارها و شکل ها براساس فصلی که در آن از جداول، نمودارها و شکل ها استفاده شده است انجام گیرد. بعنوان مثال اولین نمودار موجود در فصل نتایج شماره ۳-۱ و دومی شماره ۳-۲ می گیرد.

۳-۵- شکل ها

در مورد شکل ها تمام توضیحات مربوط به نمودار صادق است. طیف های حاصل از آزمایش های دستگامی نیز در دسته شکل ها جای می گیرند. در صورت استخراج شکل از یک منبع بعد از توضیح مربوط به شکل (مانند نمودار) حتماً مرجع ذکر شود.

۶- طرز نوشتن فصل بحث و نتیجه گیری

این بخش بیش از سایر قسمت‌های پایان نامه احتیاج به اطلاعات عمیق علمی دارد. نتایج به دست آمده در این بخش تجزیه و تحلیل شده و اهمیت نتایج و نقاط قوت و ضعف کار انجام شده مورد بررسی قرار می‌گیرند و کارهای قبلی انجام شده توسط دیگران با ذکر منبع معتبر، با نتایج تحقیق حاضر مقایسه می‌گردد حتی اگر عکس و یا در رد نتایج حاصل از تحقیقات دیگران باشد. حاصل کلی این بررسی‌ها و بحث‌ها، تجزیه و تحلیل اطلاعات موجود برای پیشبرد دانش مربوط به رشته خاص پایان نامه است.

به طور خلاصه، در این بخش دانشجو بایستی بر روی کار پژوهشی خویش بحث نموده، رابطه آن را با کارهای پژوهشی دیگران بررسی و در پایان نیز پیشنهادات خود را در جهت ادامه کار ارائه نماید. لازم به ذکر است که در این فصل نیازی به ارائه مجدد نتایج نبوده و نتایج بدست آمده به طور کلی باید بحث شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند. انتهای این فصل با پاسخ و به سؤال و مساله تحقیق خاتمه یابد.

۷- طرز نوشتن منابع

در قسمت بالا و در وسط خط، واژه "منابع" نوشته شود، در زیر آن منابع آورده شود. از روش کلی در نوشتن منابع، یعنی نوشتن منابع به ترتیب شماره باید استفاده گردد. در این روش در فصل منابع تمامی منابع استفاده شده به ترتیب عددی (به ترتیبی که در متن آمده اند) نوشته می‌شود.

اولین منبعی که در متن به آن اشاره می شود شماره ۱ می گیرد و دومین منبع شماره ۲ و الی آخر. در صورتی که قسمتی از متن چند منبع دارد، بین آنها (،) گذاشته شود و تنها منبع آخری با (و) مجزا شود مثال (۱، ۶، ۲۸-۲۴ و ۳۰). در ادامه، نحوه نگارش منابع با ذکر مثال آورده شده است.

در صورتیکه از **endnote** برای وارد کردن منابع استفاده شود، نیازی به انجام این مراحل نمی باشد بلکه با انتخاب سبک مناسب در اندنوت، تغییرات و اصلاحات به صورت خودکار اعمال می شود. برای انتخاب سبک مناسب، می توان از قسمت دانلودها در سایت دانشکده، **KMU-Thesis** را دانلود کرد و پس از ذخیره در **style** نرم افزار **endnote**، برای نوشتن منابع، مورد استفاده قرار داد. در مورد منابع فارسی لازم به یادآوری می باشد منابعی که به زبان فارسی انتشار یافته یا باید به زبان فارسی ذکر گردند و یا داخل کروشه، عبارت **In Persian** قرار گیرد و منابع به صورت **finglish** نوشته شود اما باید دقت شود که عناوین باید به صورت ترجمه شده و انگلیسی استفاده شوند. به مثال زیر برای ارجاع به یک مقاله فارسی دقت کنید.

فاضلی ح، حسینی م، محمدی قلایی پ. فراوانی و الگوی مقاومت دارویی اشرشیاکلی های تولید کننده بتا لاکتاماز. **مجله دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد** ۱۳۸۷؛ ۱۰: ۶۴-۵۸.

Fazeli H, Hoseini M, Mohammadi Ghalaei P. Frequency and resistance pattern of extended spectrum beta lactamase producing *Escherichia coli*. **J Shahrekord Univ Med Sci** 2009; 10:58-64. [In Persian]

۳- در صورتی که نام نویسنده مشخص نباشد، نام ادیتور یا ویراستار را با روش فوق الذکر آورده و سپس در انتهای نام افراد (،) گذاشته در مورد ویرایش گران انگلیسی عبارت eds و در مورد نویسندگان فارسی زبان عبارت (ویراستار) بیان می گردد.

مثال:

Shnider SM, Levinson G, eds.

فرمان آرا م، ویراستار.

۷-۱-۲- عنوان کتاب

پس از اتمام بخش نام نویسنده و گذاشتن (.) عنوان کتاب یا مقاله آورده می شود. عنوان دقیقاً مطابق آنچه که در مقاله یا جلد کتاب ذکر شده است، آورده می شود و در انتهای آن نقطه (.) گذارده می شود. در عنوان انگلیسی، غیر از حرف اول کلمه اول که بزرگ (capital) نوشته می شود بقیه حروف کوچک نوشته می شود مگر اینکه نام کتابی چنان مشهور باشد که تمام حروف اول کلمات آنها باید بزرگ نوشته شود مانند Flora Iranica یا British Pharmacopoeia. عنوان کتاب باید با حروف پررنگ (بولد) از سایر مشخصات رفرانس متمایز گردد.

مثال:

Jacob JC. **Pediatric rheumatology.**

مزید حسینی ر. پاتوفیزیولوژی بیماریهای روماتیسمی و خودایمنی.

۷-۱-۳- شماره ویرایش کتاب

بیان شماره ویرایش کتاب (شماره edition کتاب) در رفرانس نویسی اهمیت ویژه دارد. در مورد کتاب ها اگر چاپ های بعد یک اثر باشند این مطلب بلافاصله بعد از عنوان کتاب آمده و به عنوان

مثال به صورت 5th ed در زبان انگلیسی و ویرایش ۵ در زبان فارسی ارائه می گردد و در انتهای آن نقطه (.) گذاشته می شود.

مثال:

Eisen HN. Immunology: an introduction to molecular and cellular principles of immune response. 5th ed.

آل محمد م م. میکروب شناسی عملی. ویرایش ۲.

۷-۱-۴- مترجم کتاب

در مورد کتابهای ترجمه شده به زبان فارسی نام مترجم بعد از عنوان کتاب و یا در صورت وجود شماره ویرایش، پس از آن می آید و خصوصیات بیان نام مترجم مطابق اصول نوشتن نام نویسندگان مقاله می باشد.

مثال:

کولینز رد. اختلالات آب و الکترولیتها. ترجمه فرزاد ا. حقیقت ف.

۷-۱-۵- ناشر و محل انتشار کتاب

برای بیان محل نشر کتاب، ابتدا شهر محل انتشار کتاب را آورده و سپس دو نقطه (:): گذاشته و نام موسسه انتشاراتی آورده می شود و پس از آن کاما (،) گذاشته و سال انتشار کتاب را آورده و بعد از آن (:): گذاشته و شماره صفحه کتاب را بیان می نمایند. برای بیان شماره مجلد کتاب در زبان انگلیسی از عبارت (... Vol) و در زبان فارسی از (ج ...) استفاده کرده و در انتها (.) گذاشته می شود. در انگلیسی حرف اول تمام کلمات مربوط به نام ناشر بزرگ نوشته می شود. مثال: The

Pharmaceutical Press

مثال:

Mountcastle VB. **Medical physiology**. London: The CV Company, 1985 (Vol 2): 153-7.

امین غ. **گیاهان دارویی سنتی ایران**. تهران: انتشارات معاونت پژوهشی وزارت بهداشت، درمان و

آموزش پزشکی، ۱۳۷۰ (ج ۱): ۹-۱۰۸.

۷-۲- رفرانس نویسی مجلات

در مورد رفرانس نویسی مجلات، تا مرحله نام مقاله مشابه با روشهای ارائه شده در مورد کتابها صورت می پذیرد، اما در بیان آدرس و تاریخ مجله تفاوتی وجود دارد و پس از بیان نام مقاله اسم مخفف مجله علمی بدون نقطه گذاری بین کلمات مخفف، آورده شده، به صورت حروف پررنگ (بولد) نوشته می شود.

پس از نام مجله بلافاصله و بدون نقطه گذاری سال انتشار آن آورده می شود و پس از سال انتشار علامت (!) گذاشته می شود. سپس شماره مجله آورده شده و علامت (:): قرار داده می شود پس از بیان شماره صفحه (.). گذاشته می شود.

مثال:

Yin Murphy M, Tan KL, Lim GN, et al. Poliovirus neutralizing antibody in infants and cord blood. **Ann Acas Mcd Singapore** 1993; 22: 281-5.

سیم فروش ن. تاریخچه پیوند کلیه. **شفا** ۱۳۷۶؛ ۴: ۴۳-۶۱.

۳-۷- رفرانس نویسی تزه‌های دانشگاهی

در مورد تحقیقات و تزه‌های دانشگاهی، نام مولف مطابق قبل آورده می‌شود. عنوان پایان نامه و تحقیق نیز مطابق روشهای ذکر شده ارائه می‌گردد. پس از پایان عنوان گروه ([ ]) باز نموده و عبارت [MS or PhD Thesis] و یا [پایان نامه فوق لیسانس یا دکترا یا PhD] در داخل آن آورده می‌شود که با حروف پررنگ (بولد) نوشته شده پس از بستن گروه نقطه گذاشته می‌شود. سپس نام شهر یا کشور محل تحقیق آورده شده و علامت (:) گذاشته شده و بعد از آن نام دانشگاه را آورده و علامت (،) قرار می‌دهند. و در صورت موجود بودن، شماره پایان نامه یا No و بعد از گذاشتن (:) صفحه مورد استفاده و در نهایت نقطه (.) گذاشته می‌شود.

مثال:

Youssef NM. School adjustment of children with Congestinal heart disease. [MS Thesis]. Pittsburgh (PA): University of Pittsburgh, 1988; No 56: 156-7.

قائمی ن. علل مسمومیت در اطفال و آمار آن از سال ۱۳۵۹-۱۳۵۷ در بخش مسمومین بیمارستان امام رضا (ع). [پایان نامه دکترا] مشهد: دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ۱۳۶۰؛ شماره ۲۵۳: ۲۵-۴۶.

۴-۷- رفرانس نویسی Patent (حق انحصار)

در مورد الگوی نوشتن مرجع Patent همه موارد مانند کتاب است فقط بعد از عنوان موضوع (.) گذاشته، نوع Patent با حروف پررنگ (بولد) نوشته شده، بدون هیچ علامتی با یک فاصله سال و تاریخ ثبت آن و بعد از علامت (:) شماره آن و سپس (.) گذاشته می‌شود.

مثال:

Mueller LG. Novel anti-inflammatory esters, pharmaceutical compositions and methods for reducing inflammation. **UK Patent** 1988 Nov 23: GB 2204869A.

مثال هایی از طریقه نوشتن منابع

××× نویسنده به صورت انجمن یا سازمان یا ناشر

[1] The Royal Pharmaceutical Society. **Martindale: the extra pharmacopeia**. 31st ed. London: The Royal Pharmaceutical Society, 1996: 1694-5.

[۲] کمیته تدوین فارماکوپه گیاهی ایران. **فارماکوپه گیاهی ایران**. تهران: وزارت بهداشت، درمان و

آموزش پزشکی، معاونت غذا و دارو، ۱۳۸۱ (ج ۲): ۲۷۲-۲۵۴.

××× فصلی از یک کتاب یا مقاله ای در یک مجموعه

[1] Reidl HH. **Boraginaceae**. In: Rechinger KH (ed). **Flora Iranica**. Graz: Academische Druck-U Verlagsanstalt, 1967 (No 48): 2, 146.

[۲] فرهنگ م، حسن پورع. **بیماریهای آلرژیک کودکان**. در: توکلی م. **مسائل روزمره طب اطفال**.

تهران: دانشجو، ۱۳۶۴: ۹۷، ۱۰۲.

××× در خصوص مطالبی که از UpToDate استخراج شده اند، نحوه ارجاع مانند ارجاع به فصلی از

یک کتاب است. عنوان کتاب UpToDate است. شماره صفحه ذکر نمی شود و سال انتشار همان

سال استفاده از مطالب منبع می باشد.

[1] Cyproheptadine: Drug information. In: Basow, DS (ed). **UpToDate**. Waltham, MA 2012.

***مرجع مورد استفاده به صورت خلاصه مقاله (ذکر خلاصه مقاله بودن هر منبعی که خلاصه

مقاله است ضروری می باشد)

- خلاصه مقاله از کمیکال ابسترکت:

El-Shazly A, Abdol-All M, Tei A, Wink M. Pyrrolizidine alkaloids from *Senecio vulgare*. **Z Naturforsch.** 1999; 54c: 394-401. (Abstract via CAS; 64: 4125d).

- خلاصه مقاله از Pub Med:

Reoder E. Prevention of fusion and leakage in freeze-dried liposomes by carbohydrates. **Biochim Biophys Acta.** 1986; 769: 141-9. (Abstract via PMID: 12647163).

در صورتی که خلاصه مقاله شماره ندارد فقط ذکر خلاصه یا abstract داخل پرانتز کافی است.

××× پایان نامه

[۱] شریفی د. بررسی اثرات ضد درد دی بادرنجوبویه. [پایان نامه دکتر]. تبریز: دانشکده داروسازی،

۱۳۶۹؛ شماره ۲۷۵: ۴۶-۷۲.

[2] Du Plessis J. Topical liposomal delivery of biologically active peptide. [PhD. Thesis]. South Africa: Potchefstroom university of CHE, 1988; No 54: 156-9.

- توجه: در مواردی که از مقاله یا کتابی استفاده می گردد نوشتن منابعی که در آن کتاب یا مقاله

بعنوان منبع استفاده شده اند از نظر اخلاقی و اصول نگارش قابل قبول نمی باشد و بایستی همان

مقاله و یا کتاب به عنوان منبع ذکر گردد.

در مواردی که جمله ای بدون تغییر از منبعی استفاده شده بایستی جمله مذکور در داخل «گیومه» قرار

گیرد. در این موارد فاصله جمله یا جملات ذکر شده با حاشیه صفحات بیشتر از متن اصلی باشد.

جهت نوشتن مخفف نام مجلات خارجی به روش صحیح از کتاب:

Urlich's International Periodicals Directory, 33rd ed, 1994-1995.

می توان استفاده نمود. این مجموعه شامل پنج جلد کتاب می باشد که در آنها لیست کلیه مجلات منتشر شده در دنیا به همراه توضیحات لازمه درج گردیده است. جهت استفاده از این کتاب می توان به کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی کرمان مراجعه نمود.

۸- صفحه گواهی هیات داوران

صفحه گواهی هیات داوران توسط دبیرخانه دانشکده در روز قبل از دفاع قابل تهیه می باشد.

۹- پایان نامه انگلیسی

در پایان نامه های نوشته شده به زبان انگلیسی باید از قلم Times New Roman استفاده شود. اندازه قلم برای متن ۱۲ و برای تیترها از حداکثر ۱۶ (بولد) تا حداقل ۱۲ (بولد) باشد. ترتیب صفحات به همان شکل پایان نامه فارسی است که از چپ به راست قرار می گیرد. یعنی جلد (به صفحه ۲۵ رجوع شود)، صفحه سفید، ذکر نام خدا، صفحه عنوان انگلیسی (مطابق جلد)، Copyright and declaration، اهدا، تشکرات، خلاصه انگلیسی و فارسی، فهرست ها به ترتیب، مخفف ها، مطالب پایان نامه، پیوست ها، گواهی هیات داوران، صفحه سفید.

۹-۱- مطالب پایان نامه

مطالب پایان نامه در بخشهای مختلف شامل ۱- Introduction -۲ Materials, Instruments & Methods -۳ Results -۴ Discussion & Conclusion و ۵- References تنظیم گردد.

شماره و عنوان هر فصل در وسط صفحه بدون کادر با قلم Times New Roman 60 Bold، تایپ شود (توجه: شماره ی فصل با حروف نوشته شود، مثلاً: "Chapter One: Introduction". پس از "Chapter one" هم با زدن کلید اینتر، "Introduction" در خط بعدی قرار گیرد).

فاصله قسمت های تایپ شده تا لبه های صفحات، مشابه توضیحات ارائه شده برای پایان نامه فارسی می باشد. دقت شود که در متن انگلیسی چون شیرازه در سمت چپ قرار می گیرد، فاصله از سمت چپ ۳/۵ سانتی متر و از سمت راست ۲/۵ سانتی متر باشد. در ضمن، عنوان فصل در بالا در سمت چپ و شماره صفحه در سمت راست قرار گیرد.

۱۰- پیوست ها

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان
دانشکده داروسازی و علوم دارویی

پایان نامه دکترای عمومی داروسازی

عنوان:

راهنمای نگارش پایان نامه در دانشکده داروسازی کرمان

توسط:

دانشجویان داروسازی

استاد راهنما:

..... دکتر

..... دکتر

استاد مشاور:

..... دکتر

شماره پایان نامه:

آذرماه ۱۳۹۲

Kerman University of Medical Sciences

Faculty of Pharmacy

Pharm. D Thesis

Title:

Formulation of ....

By:

.....

Supervisors:

Dr. ....

Dr. ....

Advisor:

Dr. ....

December 2013

Thesis No.: 1

اظهارنامه و حق انتشار

اینجانب ..... متعهد می شوم موارد مذکور در این پایان نامه حاصل فعالیت های پژوهشی خود بوده و مسئولیت صحت داده ها و اطلاعات گزارش شده در این پایان نامه را به عهده می گیرم. تمامی حقوق مادی و معنوی این پایان نامه متعلق به دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان بوده و هر گونه استفاده تنها با کسب اجازه ممکن خواهد بود. استناد به مطالب و نتایج این پایان نامه در صورتیکه به نحو مناسبی ارجاع داده شود، بلامانع است.

امضا دانشجو

تاریخ

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
I	خلاصه فارسی پایان نامه .....
II	خلاصه انگلیسی پایان نامه .....
III.....	فهرست مطالب .....

فصل اول: مقدمه

۲	۱-۱- پیشگفتار و هدف .....
.....	۲-۱- .....
.....	۱-۲-۱- .....
.....	۲-۲-۱- .....

فصل دوم: مواد، دستگاه ها و روش ها

.....	۱-۲- .....
.....	۲-۲- .....
.....	۱-۲-۲- .....
.....	۲-۲-۲- .....
.....	۱-۲-۲-۲- .....
.....	۲-۲-۲-۲- .....

فصل سوم: نتایج

..... ۱-۳

..... ۲-۳

فصل چهارم: بحث و نتیجه گیری

..... ۴-۱

فصل پنجم: منابع

..... منابع

جدول ۳-۱- بررسی اثر آسپرین در میزان باند شدن غلظت های مختلف دیپیریدامول به BAS با استفاده از

کیسه دیالیز

غلظت دیپیریدامول ($\mu\text{g/ml}$)	الف			ب		
	Df	D(b+f)	درصد باندینگ	Df	D(b+f)	درصد باندینگ
۰/۵	۰/۴۵۳	۰/۷۱۰	$36/20 \pm 0/18$	۰/۴۵۴	۰/۷۱۲	$36/28 \pm 0/41$
۱	۰/۸۷۷	۱/۲۷۴	$31/27 \pm 0/39$	۰/۸۷۵	۱/۲۷۲	$31/24 \pm 0/12$
۲	۱/۶۵۳	۲/۱۳۷	$22/66 \pm 0/33$	۱/۶۵۹	۲/۱۴۱	$22/51 \pm 0/24$

الف) دیالیز ۱۵۰ml محلول حاوی غلظت های مختلف دیپیریدامول در مقابل ۱۰ml از BAS به میزان ۰/۵٪

ب) دیالیز ۱۵۰ml محلول حاوی غلظت های مختلف دیپیریدامول و ۳۰۰ $\mu\text{g/ml}$ آسپرین در مقابل ۱۰ml از BAS

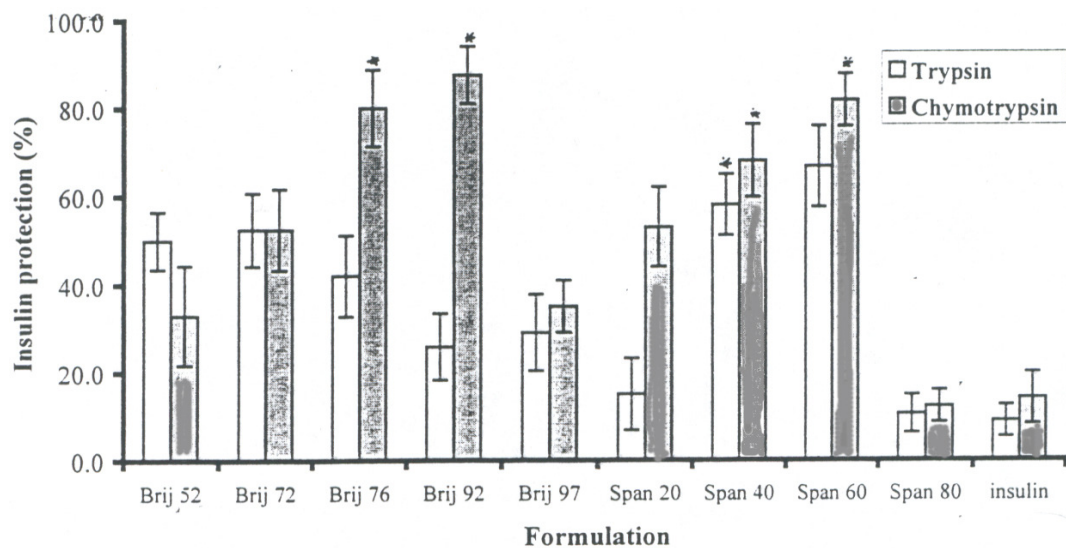
به میزان ۰/۵٪

نتایج سه بار آزمایش به صورت $\pm\text{SD}$ میانگین گزارش شده است.

BSA = Bovin Serum Albumin

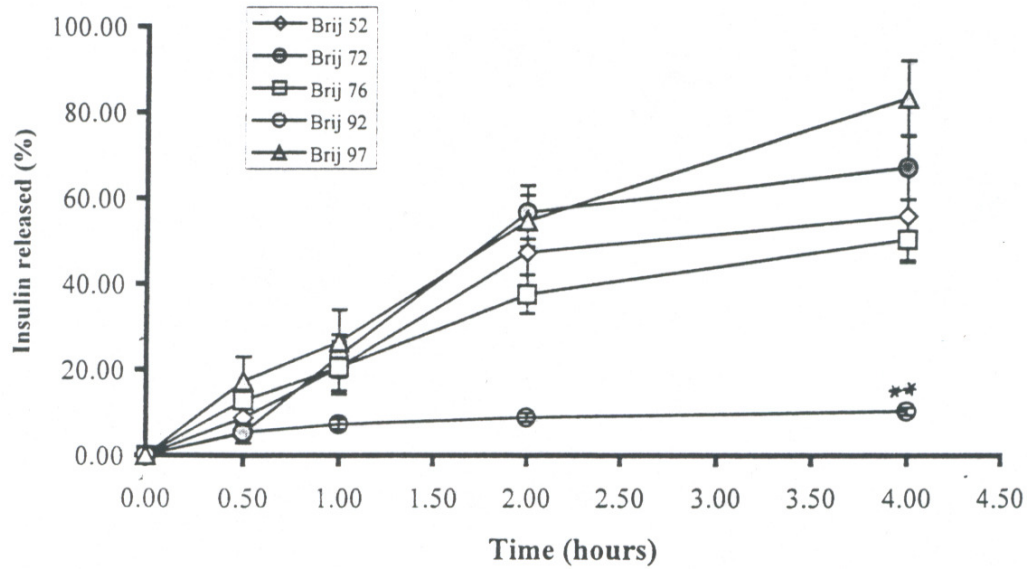
Df = غلظت داروی خارج از کیسه دیالیز

D(b+f) = غلظت داروی داخل کیسه دیالیز

نمودار ۱-۳- درصد حفاظت انسولین محبوس در نیوزوم های تهیه شده به روش film hydration پس از سه ساعت انکوباسیون نیوزوم ها در محلول ۰/۰۵ مولار تریپسین و کیموتریپسین در ۳۷ درجه سانتی گراد. نسبت مولار سورفکتانت/ کلسترول در همه موارد برابر با ۳۰/۷۰ بوده و نتایج میانگین سه بار آزمایش می باشد.

* P<0.05 (±SD)

نمودار ۲-۳- درصد آزادسازی انسولین محبوس در نیوزوم های تهیه شده به روش film hydration در محیط مشابه معدی (SGF) در ۳۷ درجه سانتی گراد. نسبت مولار سورفکتانت/ کلسترول در همه موارد برابر با ۳۰/۷۰ بوده و نتایج میانگین سه بار آزمایش می باشد.

** P<0.05 (±SD)

راهنمای استفاده از قلم ها در نگارش پایان نامه.

اندازه	قلم	عنوان ها	بخش ها
۱۶	یاقوت بولد	نام دانشگاه	صفحه عنوان فارسی
۱۸	یاقوت بولد	نام دانشکده	
۱۶	یاقوت بولد	جمله "پایان نامه دکترای عمومی داروسازی"	
۱۶	یاقوت بولد	عنوان پایان نامه	
۱۶	یاقوت بولد	کلمه "توسط"	
۱۸	یاقوت بولد	نام "دانشجو"	
۱۶	یاقوت بولد	عبارات "استاد یا استادان راهنما و مشاور" و نام ایشان	
۱۶	یاقوت بولد	ماه و سال دفاع و شماره پایان نامه	عطف جلد پایان نامه فارسی
۲۰	یاقوت بولد	نام و نام خانوادگی دانشجو، بخشی از عنوان پایان نامه و شماره پایان نامه	
14	Times New Roman Bold	نام دانشگاه	صفحه عنوان انگلیسی
16	Times New Roman Bold	نام دانشکده	
14	Times New Roman Bold	Pharm. D Thesis	
14	Times New Roman Bold	عنوان پایان نامه	
14	Times New Roman Bold	کلمه By	
16	Times New Roman Bold	نام "دانشجو"	
14	Times New Roman Bold	کلمات Supervisors و Advisors و نام ایشان	
14	Times New Roman Bold	ماه و سال دفاع و شماره پایان نامه	عطف جلد پایان نامه انگلیسی
18	Times New Roman Bold	نام و نام خانوادگی دانشجو، بخشی از عنوان پایان نامه و شماره پایان نامه (به انگلیسی)	
۱۴	لوتوس	متن فارسی	مطالب پایان نامه فارسی
۱۸	لوتوس بولد	بزرگترین تیتر یا عنوان (مثال: ۱-۲- آنزیم ایکس)	
۱۶	لوتوس بولد	تیتر یا عنوان دوم (مثال: ۱-۲-۱- کاربردهای آنزیم)	
۱۴	لوتوس بولد	تیتر یا عنوان سوم، چهارم و... (مثال: ۱-۲-۱-۱- کاربردهای پزشکی)	
۱۰	لوتوس	پاورقی	
۱۲	لوتوس	شماره و عناوین جداول و نمودارها و شکل ها	
۱۲	لوتوس	مطالب داخل جداول	
۱۰	لوتوس	پانویس جدول	

۶۲	لوتوس بولد	عناوین فصل ها	
12	Times New Roman	متن انگلیسی	مطالب پایان نامه انگلیسی
16	Times New Roman Bold	بزرگترین تیتر یا عنوان	
14	Times New Roman Bold	تیتر یا عنوان دوم	
12	Times New Roman Bold	تیتر یا عنوان سوم، چهارم و...	
8	Times New Roman	پاورقی	
10	Times New Roman	شماره و عناوین جداول و نمودارها و شکل ها	
10	Times New Roman	مطالب داخل جداول	
8	Times New Roman	پانویس جدول	
60	Times New Roman bold	عناوین فصل ها	